

רשומות

הצעות חוק

7 במאי 1954

202

ד' באייר תשי"ד

עמוד

150

הצעת חוק החשמל, תשי"ד—1954

חוק החשמל, תשי"ד—1954

1. בחוק זה —

„מתקן חשמלי“ — מתקן המשמש לייצור חשמל, להולכתו, הפצתו, צריכתו או צבירתו או לשינויו (טרנספורמציה), לרבות מבנים, מכונות, מכשירים, מצברים, מוליכים, אביזרים וציוד טכני חשמלי, הן קבוע והן מיטלטל;

„עבודת חשמל“ — התקנה, תיקון, בדיקה, שינוי או פירוק של מתקן חשמלי, לרבות השגחה על ביצוע עבודה כאמור ועריכת תכניות טכניות לביצועה;

„השר“ — חבר הממשלה שהממשלה העניקה לו, בהודעה ברשומות, את הסמכות לביצוע חוק זה;

„חוק זה“ — לרבות התקנות שהותקנו והצווים שניתנו לפיו.

הגדרות

2. השר רשאי, בצו בחתימת ידו, להסדיר את ייצורו, הולכתו או צריכתו של חשמל; הצו יכול להיות כללי או למתקן חשמלי מסויים או לסוג של מתקנים.

הסדרת ייצור החשמל והשימוש בו

3. השר ימנה, בהודעה ברשומות, מנהל עניני חשמל (להלן — המנהל).

סינוי מנהל

4. (א) לא יתקין אדם מתקן חשמלי ולא ישנה בו כל שינוי יסודי אלא על פי היתר בכתב מאת המנהל ובהתאם לתנאי ההיתר.

התקנת מתקן חשמלי

(ב) מתקן חשמלי שהותקן לפני תחילת תקפו של חוק זה, דינו, לענין סעיף קטן (א), כדין מתקן שעומדים להתקימו כתום שלושים יום מיום תחילת תקפו של החוק.

(ג) מתקן חשמלי שהותקן בניגוד לסעיף קטן (א), רשאי המנהל להורות על סילוקו או על פירוקו.

(ד) תוראות סעיף זה לא יחולו על מתקן חשמלי הניזון כדין מחשמל המסופק לפי פקודת זכיונות החשמל, או לפי פקודת זכיונות החשמל (ירושלים)², ולא על מתקן חשמלי הניזון מעצמו ומתחו אינו עולה על עשרים וארבעה חלט.

זו הפסקה

5. רשאי המנהל, מטעמי בטיחות לאדם או לרכוש, להורות, בצו חתום בידו, על הפסקת הפעלתו של מתקן חשמלי או השימוש בו, או להתנות את המשכת השימוש בקיום תנאים שפורטו בצו.

ביצוע עבודות חשמל

6. (א) לא יעסוק אדם בביצוע עבודת חשמל, אלא אם יש בידו רשיון מאת המנהל המתיר ביצוע עבודה מסוג זה ובהתאם לתנאי הרשיון; כל רשיון כזה יהיה לתקופה שתקבע בו.

(ב) לא יתן המנהל רשיון לפי סעיף קטן (א), אלא אם נוכח שיש למבקש הרשיון ההכשרה המקצועית הראויה.

(ג) נוכח המנהל שהשימוש ברשיון שניתן יש בו משום סכנה לאדם או לרכוש, או שבעל הרשיון יצא חייב בדין על עבירה בקשר לביצוע עבודת חשמל, רשאי הוא בכל עת לבטל את הרשיון או להגביל את היקפו.

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק נ"ב, עמ' 604.

² חוקי א"י, כרך א', פרק נ"ג, עמ' 636.

- (ד) דרכי מתן הרשיונות, ביטולם והגבלתם ייקבעו בתקנות.
7. (א) השר ימנה, בהודעה ברשומות, ועדת עררים לענין חוק זה (להלן — הועדה); וכישוב ראש הועדה ישמש שופט שימונה בהמלצת שר המשפטים, ושאר חבריה יהיו מומחים בעבודת חשמל.
- (ב) לועדה יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניק לועדת חקירה לפי הסעיפים 5 ו-5א לפקודת ועדות חקירה.¹
- (ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות הקובעות את סדרי הדין של הועדה; הועדה חקבע בעצמה את סדרי הדין שלה, במידה שלא נקבעו בתקנות כאמור.
8. (א) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת המנהל לפי סעיף 6, רשאי לערר על כך לפני הועדה.
- (ב) הערר יוגש לועדה בשני העתקים; שאחד מהם היא תמציא למנהל.
- (ג) הועדה רשאית לדרוש מהערר שיעמוד לפניו בבחינה, אם יש בכך, לדעתה, כדי לסייע לה בקבלת החלטתה.
- (ד) הועדה רשאית לאשר את החלטת המנהל, לשנותה או לבטלה.
9. (א) המנהל רשאי, בהודעה ברשומות, למנות מפקחים לענין חוק זה.
- (ב) מפקח רשאי, בכל עת, לערוך ביקורת על מנת להיווכח אם מתקיימות הוראות חוק זה; בעריכת ביקורת כאמור רשאי המפקח להיכנס, בכל עת המתקבלת על הדעת, לכל מקום שיש לו יסוד להניח שנמצא בו מתקן חשמלי או שעוברים בו על הוראה מהוראותיו של חוק זה ולבדוק, וליטול עמו לשם בדיקה, כל דבר הנוגע לאותו ענין, לרבות תכניות ופנקסים.
- (ג) כל אדם הנוגע בדבר חייב, ככל שיידרש על ידי מפקח, למסור לו ידיעות ומס' מכים שלדעת המפקח יש בהם כדי להקל על ביצועו של חוק זה. אולם לא יידרש אדם למסור ידיעות ומסמכים שיש בהם כדי להפלילו.
10. נתן המנהל צו או הוראה לפי חוק זה, ולא בוצעו תוך התקופת שנקבעה בהם והמנהל משוכנע שביצועם דרוש לבטיחות לאדם או לרכוש, רשאי הוא לאחוז בכל האמצעים הדרוים שים לכפיית ביצועם, ולגבות מכל הנמנע מלבצעם את ההוצאות שנגרמו על ידי המנעותו כדרך שגובים מס לפי פקודת המסים (גביה)², אלא שסעיף 12 לפקודה האמורה לא יחול.
11. העובר על הוראה מהוראותיו של חוק זה, דינו — מאסר שנה אחת או קנס אלף לירות או שני הענשים כאחד.
12. אין הוראות חוק זה באות לפגוע בזכויות שניתנו על פי פקודת זכויות החשמל ופקודת זכויות החשמל (ירושלים).
13. פקודת החשמל³ — בטלה.
14. השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו של חוק זה, לרבות תקנות הקובעות כללים לביצוע עבודות חשמל ותקנות הקובעות אגרות לענין חוק זה.
15. תחילת תקפו של חוק זה הוא כתום ששה חדשים מיום פרסומו ברשומות.

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"א, עמ' 152.
² חוקי א"י, כרך ב', פרק כ"ו, עמ' 1374.
³ חוקי א"י, כרך א', פרק נ"א, עמ' 603.

זכרי הסבר

החוק המוצע בא למלא את החסר בדיני המדינה לענין פיקוח כללי על ייצורו של חשמל ומתקניו, על עבודות השמל ועל רמתם המקצועית של חשמלאים.

פקודת החשמל הקיימת קובעת, כהוראה יחידה, את הצורך בהיתר חד-פעמי להתקנת מתקן חשמלי. הסדר זה שוב אינו מתאים להיקף התפתחותה הכלכלית של הארץ. אין בדין הקיים כל הסדר בדבר ייצור החשמל, הפצתו והשימוש בו, ובזמן המחסור בחשמל היה הכרח להשתמש בתקנות ההגנה, 1939, על מנת לצמצם את השימוש בזרם החשמל.

כיוצא בזה אין בדין הקיים כל הוראה המאפשרת פיקוח טכני על ביצוע עבודות חשמל, ויש שהן מבוצעות על ידי אנשים שאינם כשרים לכך ובאופן המסכן את בטחון הציבור. בשנת 1951 נספו שבעה עשר איש על ידי זרם חשמלי, ובשנת 1952 נספו חמישה עשר איש, וזאת מלבד התאונות שלא הביאו למוותם של הקרבנות.

החוק המוצע בא להעניק לשר שימונה על ביצועו, את הסמכות להסדיר את ייצור החשמל, הפצתו וצריכתו. התקנת מתקן חשמלי תהיה טעונה היתר מאת מנהל עניני החשמל שימונה על ידי השר. כל מקום שנוכח המנהל שמשתמשים במתקן חשמלי באופן המסכן את בטיחות האדם או הרכוש, יהיה רשאי לצוות על הפסקת השימוש במתקן.

העיסוק בעבודות חשמל, לפי החוק המוצע, יהיה טעון רשיון מאת המנהל המתיר ביצוע עבודות מאותו סוג; כמו כן יהיה המנהל רשאי לבטל רשיון שניתן או להגביל את היקפו אם נוכח שמשתמשים בו בדרך המסכנת אדם או רכוש. הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת המנהל יוכל לערער לפני ועדה מיוחדת שתמונה לשם כך.

הפיקוח היומיומי נמסר בחוק המוצע לידי מפקחים המתמנים על ידי המנהל, כל מפקח יהיה רשאי לערוך ביקורת, לבדוק מתקנים, מכשירים וכו'.